

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/71/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318201250
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6318201250.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu N. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H., N. XXX/X, právne zastúpeného K. H. I., advokátom, O. kancelária so sídlom D. D., S. J. 7, proti žalovanému I. republika, v mene ktorej koná Z. prokuratúra SR, D. - I. K., C. 2, X. XX XXX XXX, v konaní o zaplatenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5C/14/2018-96 zo dňa 11. 12. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vo výroku o náhrade trov konania; **p o t v r d z u j e .**

II. Vo zvyšku **z o s t á v a** rozsudok okresného súdu nedotknutý.

III. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.053,97 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.053,97 € od 24. 04. 2018 až do zaplatenia, a to titulom náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci aplikujúc ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej v texte „zákon č. 514/2003 Z. z.“), a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal prioritne na objektívnu zodpovednosť štátu, nakoľko žalobcovi škoda nepochybne vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia, za ktoré okresný súd považoval uznesenie OR PZ v D. F.: V.-XXX/X-VYS-BR-XXXX zo dňa 04. 05. 2016, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobcovi a zároveň bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a pre prečin porušovania ochrany stromov a krov podľa § 306 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu síce žalobca podal sťažnosť, ktorá však bola uznesením okresného prokurátora zo dňa 09. 06. 2016 zamietnutá ako nedôvodná. Potom, ako žalobca podal návrh na zastavenie trestného stíhania, bolo uznesením prokurátora č. 1Pv 155/16/6603-19 zo dňa 11. 01. 2017 trestné stíhanie žalobcu podľa § 215 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zastavené, pretože bolo nepochybné, že skutok nespáchal obvinený. Žalovaný napriek žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody podľa § 15 a nasl. zákona č. 514/2003 Z. z. tomuto návrhu nevyhovel, jeho nárok neuspokojil, pretože trestné stíhanie považoval za legitímne vedené, keďže výsledky vyšetrovania dostatočne odôvodňovali začatie trestného stíhania voči žalobcovi.

3. Okresný súd však vzhľadom na vyššie uvedené námietky žalovaného vo vzťahu k legitímne vedenému trestnému stíhaniu voči žalobcovi konštatoval, že nárok žalobcu sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, keď rozhodujúcim kritériom opodstatnenosti vedenia trestného konania je neskorší výsledok trestného konania. Obrana žalovaného, že nie je možné brať do úvahy výsledok trestného konania je neopodstatnená, pretože ide o objektívnu zodpovednosť štátu a rozhodujúci je výsledok trestného konania. Okresný súd doplnil, že systematickým a logickým výkladom je možné dôjsť k záveru, že rovnaký význam resp. dôsledky, ako by malo zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť má aj zastavenie trestného stíhania resp. oslobodenie spod obžaloby, ktorý názor zastáva aj súdna prax a judikatúra. Štát totiž zodpovedá aj za škodu spôsobenú vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/194/2010).

4. Pokiaľ teda žalovaný namietal, že nie sú splnené pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody všetky zákonné podmienky, a to existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi, okresný súd sa s jeho námietkami nestotožnil, naopak uznesenie o vznesení obvinenia ako už vyššie uviedol, považoval za nezákonné rozhodnutie s tým, že žalobcovi vznikla škoda, ktorú špecifikoval ako trovy obhajoby za jednotlivé úkony vykonané v trestnom konaní a príčinná súvislosť spočívala v nutnosti uhradiť tieto trovy obhajoby, ktoré vznikli v dôsledku trestného stíhania žalobcu. Okresný súd tak považoval nárok žalobcu na náhradu škody za daný.

5. Pri posúdení výšky nároku žalobcu na náhradu škody vzniknutej v dôsledku nezákonného trestného stíhania žalobcu však okresný súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody za dôvodný nepovažoval v celom rozsahu. Po preskúmaní vyčíslenia trov obhajoby súd nepriznal odmenu za úkon nahliadnutie do spisu dňa 30. mája 2015 vo výške 63,58 €, režijný paušál 7,63 €, cestovné náklady 26,79 € a náhradu za stratu času 12,72 €, všetko dňa 30. mája 2016 + 20 % DPH. Poukázal na to, že podľa stanoviska Najvyššieho súdu SR S 2/2012 nahliadnutie do spisu, resp. štúdium spisu je súčasťou úkonu prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady ako neoddeliteľnej súčasťou prípravy obhajoby, ktorý úkon bol vykonaný dňa 23. 05. 2016. Následne okresný súd podľa § 14 ods. 6 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. nepriznal ani odmenu (42,39 €) a režijný paušál (7,63 €) + 20 % DPH za úkon - porada s klientom dňa 30. mája 2016, pretože medzi prevzatím a prípravou právneho zastúpenia, ktoré v sebe zahŕňa aj prvú poradu s klientom, nebol vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vykonaný žiadny ďalší úkon. Pri prevzatí obhajoby mal obhajca vykonať zároveň prvú poradu s klientom, ktorá je už zahrnutá do odmeny advokáta za prevzatie a prípravu zastúpenia. Uvedené je podľa okresného súdu logické a potrebné na to, aby sa advokát oboznámil s vecou a postojom svojho klienta. Ak takúto poradu obhajca žalobcu nevykonával, nemôžu ju podľa okresného súdu nahrádzať neskoršou poradou, resp. ak to takto urobí, nemožno takúto poradu považovať za účelnú. Okresný súd ďalej nepriznal žalobcovi odmenu (42,39 €) a režijný paušál (7,63 €) + 20 % DPH za poradu a to dňa 25. 11. 2016. Podľa názoru okresného súdu ani v tomto prípade nešlo o účelne vykonaný úkon. Porada bola vykonaná aj dňa 22. 12. 2016 a pri výsluchoch, ktoré boli vykonané dňa 23. 11. 2016 neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by túto poradu odôvodňovali. Súd nepriznal ani odmenu (42,39 €) a režijný paušál (7,63 €) + 20 % DPH za úkon a to ďalšiu poradu dňa 20. 12. 2016. Pred touto poradou bol uplatnený úkon - návrh na zastavenie trestného stíhania dňa 29. 11. 2016 a následne bol uplatnený úkon - preštudovanie vyšetrovacieho spisu dňa 21. 12. 2016. Podľa názoru okresného súdu nebola táto porada účelne vykonaná, pretože nedošlo k žiadnej podstatnej zmene okolností, ktoré by ju odôvodňovali. Po podaní návrhu na zastavenie trestného stíhania zo strany žalobcu neboli vykonané v trestnom konaní už žiadne ďalšie úkony. Žalovaný dôvodnosť porád namietal, napriek tomu žalobca sa žiadnym spôsobom k tomu nevyjadril, čo bolo predmetom týchto porád, aby bolo možné posúdiť ich dôvodnosť a účelnosť, pričom ide o sporové konanie a dôkazné bremeno je na žalobcovi, aby túto skutočnosť preukázal. Navyiac okresný súd doplnil, že uplatnené porady boli podľa doloženého dokladu v rozsahu od 1 hod. 10 min. do 1 hod. 20 min., pričom tri z týchto piatich porád mali byť v rovnakom rozsahu, presne 1 hod. 10 min. Porady však spravidla trvajú rôzny čas v závislosti od skutočností, ktoré sa na nich preberajú a súd považuje za prinajmenšom „neobvyklé“, aby tri z piatich porád trvali rovnaký čas.

6. Žalobca vo vyúčtovaní uplatnil ako náhradu škody aj náhradu cestovných výdavkov vo výške 112,87 € + 20 % DPH, spolu 135,44 €. Okresný súd náhradu týchto cestovných výdavkov nepriznal. Vo vzťahu k tejto sume aj žalovaný namietal, že výška nie je preukázaná, pretože žalobca nepredložil technický preukaz motorového vozidla, ktoré malo byť použité a ani doklady o zakúpení PHM. V tomto prípade sa preto okresný súd stotožnil s názorom žalobcu, že nie je potrebné dokladať potvrdenie o zakúpení

PHM, pretože je možné vychádzať aj z údajov uvedených na stránke Štatistického úradu SR. Žalobca však nedoložil celý technický preukaz, prípadne cestovný príkaz, aby bolo možné podľa okresného súdu cestovné náklady, aj výšku preskúmať súdom. Prihliadol na to, že žalobca právne zastúpený tým istým právnym zástupcom, ktorý bol zastúpený aj v trestnom konaní, si mal byť vedomý skutočnosti, že k danému vyúčtovaniu trov právneho zastúpenia je potrebné doložiť aj technický preukaz, tento doložený nebol. Žalovaný uvedenú skutočnosť namietol vo vyjadrení k žalobe a až dodatočne bola napriek tomu doložená iba jedna strana technického preukazu. I keď žalovaný túto skutočnosť opakovane namietal vo svojom písomnom vyjadrení, do začatia pojednávania (11. 12. 2018) nebol zo strany žalobcu do súdneho spisu doložený úplný technický preukaz, a to napriek poučeniu o sudcovskej koncentrácii konania. Obrana žalobcu spočívala v tom, že „išlo len o tzv. technický nedostatok pri prenose a pre krátkosť času technický preukaz nezaslať“ však nebola pre okresný súd dostatočná, nakoľko žalobca mal dostatočný čas vyššie uvedené náklady preukázať, ak od doručenia vyjadrenia žalovaného do dňa pojednávania uplynuli viac ako dva týždne, čo je dostatočne dlhý čas na zaslanie predmetného dokladu aj vzhľadom na to, že sa mal zaslať elektronickou formou. Z tohto dôvodu cestovné výdavky priznané okresným súdom neboli.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery okresného súdu vo vzťahu k účelnosti trov obhajoby, následne okresný súd priznal žalobcovi náhradu škody vo výške 1.053,97 € ako odmenu za 9 úkonov právnej služby po 63,58 €, za 2 úkony právnej služby po 42,39 €, spolu 657,- €, 9 režijných paušálov po 7,63 €, spolu 68,67 € a náhrady za stratu času spolu vo výške 152,64 € + 20 % DPH. Sumu 1.053,97 € považoval okresný súd za preukázateľne účelne vynaložené náklady v trestnom konaní, a to v rozsahu tarifnej odmeny (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/402/2015), ktorú sumu žalobcovi priznal a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

8. Žalobca si uplatnil aj úrok z omeškania, ktorý mu okresný súd priznal zo sumy 1.053,97 € vo výške 5 % ročne od 24. 04. 2018 v zmysle § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

9. Okresný súd nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnil vo výške 21.750,- € nepovažoval za dôvodný a žalobu aj v tomto rozsahu zamietol. Zamietnutie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy okresný súd odôvodnil tým, že neboli naplnené podmienky ust. § 17 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z.. Žalobca síce tvrdil, že mu trestné stíhanie spôsobilo značnú ujmu, ktorá sa prejavila v súkromnom živote (dlhodobé psychické problémy), pri výkone verejnej moci, a aj v spoločenskom uplatnení došlo k zdiskreditovaniu jeho osoby ako starostu, k poškodeniu jeho dobrého mena, straty dlho budovaného rešpektu podriadených a k narušeniu kolegiálnych a susedských vzťahov, k nedotknuteľnosti jeho osoby a jeho súkromia, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena s ohľadom na nezákonnosť trestného stíhania, jeho dĺžku, rozsiahlosť negatívnych zásahov do práv a slobôd a dlhodobých následkov, či poškodenia dobrého mena, svoje tvrdenie však nepreukázal. Žalobca konkrétne uviedol, že nezákonné trestné stíhanie malo viesť k strate množstva voľičských hlasov občanov, ktoré by inak mal vo voľbách do orgánov územnej samosprávy. Podľa vykonaného dokazovania však okresný súd uzavrel, že nie je spornou skutočnosť, že žalobca bol do začiatku trestného stíhania osobou bezúhonnou, pretože z trestného spisu vyplynulo, že žalobca nemal záznam v registri trestov a bolo vedené voči nemu iba jedno priestupkové konanie, ktoré bolo zastavené, no nemal preukázané, že by trestné stíhanie žalobcu malo tak závažný negatívny dopad na vzťahy v jeho okolí, rodine a pracovnom živote tak, ako to v žalobe tvrdil. Výpoveďou žalobcu, ani ním navrhnutých svedkov totiž nebolo preukázané, že by u neho došlo k dlhodobým psychickým problémom, ktoré by podľa tvrdenia v žalobe mal mať, nenavštevoval a ani v súčasnosti nenavštevuje žiadneho odborníka, uviedol iba problémy so spánkom v čase trestného stíhania. Z výpovede manželky žalobcu vyplynulo, že v dôsledku prebiehajúceho trestného stíhania neboli vážnym a trvalým spôsobom narušené rodinné väzby so žalobcom, keď uviedla, že v ich rodinnom a súkromnom živote sa nič nezmenilo, držali spolu, vzťah so susedmi majú dobrý. Uznala, že žalobcu to podľa nej „trochu zobralo“, v noci sa budieval, ale na druhej strane začal pracovať ešte viac pre obec. Svedkyne - zamestnankyne obecného úradu tiež uviedli, že ich vzťah so žalobcom sa nijako nezmenil, podľa nich u ostatných zamestnancov to nie je inak. O žiadnych konkrétnych negatívnych reakciách nevedeli a na obecnom úrade vládne normálna pracovná atmosféra. Aj keď v trestnom konaní boli vypočúvaní viacerí zamestnanci obecného úradu a osoby vykonávajúce verejnoprospešnú činnosť, v tomto prípade je potrebné prihliadať podľa okresného súdu aj na konkrétne okolnosti prípadu. Išlo aj o osoby, ktoré najprv pri výsluchoch podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku uviedli, že k výrezu drevín došlo práve

na príkaz starostu, teda žalobcu a až následne po začatí trestného stíhania tvrdili iné skutočnosti. Je totiž nepochybné, že skutok ako taký (neoprávnený výrub) sa stal a viac osôb uvádzalo, že pokyn mal dať práve starosta, preto aj bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie. Aj z tohto dôvodu bolo potrebné vypočuť viacero svedkov, ktorí boli prítomní pri prácach, resp. ich mali koordinovať alebo nariadiť vo vzťahu k neoprávnenému výrubu, aby bolo možné zistiť všetky potrebné skutočnosti a následne vo veci rozhodnúť. Okresný súd nepovažoval dĺžku konania cca 7 mesiacov vzhľadom na rozsah zisťovania a vyšetrovania za neprimeranú. Keďže prípravné konanie je v zásade neverejné, bolo aj v záujme starostu zistiť, kedy a akým spôsobom sa o tejto skutočnosti dozvedel napr. daný poslanec, ktorý žiadal vec prerokovať na obecnom zastupiteľstve, keďže tento nebol vypočúvaný v trestnom konaní. Je tak podľa okresného súdu nepochybné, že človek, ktorý je trestne stíhaný to síce pociťuje ako ujmu a zásah do svojich práv, ale je potrebné posúdiť aj intenzitu a dôvodnosť tohto zásahu. Nebolo totiž preukázané, že v rodinnom a pracovnom živote žalobcu došlo k negatívnym zmenám a podľa jeho vlastných slov bol v novembri tohto roka opätovne zvolený za starostu ešte s vyšším počtom hlasov, ako pred štyrmi rokmi (získal takmer 3 všetkých odovzdaných hlasov), čím sa nepotvrdila ani strata dôvery občanov, jeho schopnosti v postavení starostu, pričom samotný starosta uviedol, že z titulu svojej funkcie musí byť a aj bol na takéto okolnosti pripravený. Keďže žalobca nepreukázal a súd ani nezistil ujmu v spoločenskom, pracovnom živote žalobcu, ani ujmu spočívajúcu v naštrbení vzťahov s najbližším rodinným okolím, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy, jeho nárok v tomto rozsahu zamietol.

10. Okresný súd zaviazal žalovaného na zaplatenie vyššie uvedenej náhrady škody v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia, pretože túto lehotu považoval za dostatočnú na zabezpečenie vykonania všetkých úkonov smerujúcich k vyplateniu uvedenej sumy žalobcovi.

11. Okresný súd zároveň zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.500,73 € od 13. 01. 2018 do 23. 04. 2018 a zo sumy 21.750,- € od 13. 01. 2018 do 23. 04. 2018 zastavil, a to na základe späťvzatia žaloby žalobcom v zmysle § 145 ods. 2 CSP.

12. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“).

13. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca proti výroku, ktorým bola jeho žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania. Namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Stotožňuje sa so záverom okresného súdu, podľa ktorého je zodpovednosť žalovaného viazaná na výsledok trestného konania a ide o objektívnu zodpovednosť štátu. Nesúhlasil však so súdom priznanou výškou majetkovej, resp. nepriznanej nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatnil, keď v tomto smere súd vec nesprávne právne posúdil, nevykonal navrhnuté dôkazy a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca si uplatňoval náhradu škody vo výške 1.500,73 €, pričom išlo o škodu skutočnú, ktorá bola preukázaná výpisom z účtu. Samotné trovy právneho zastúpenia boli klientovi vyčíslené v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Namietal nepriznanie všetkých cestovných výdavkov, ktoré boli vyčíslené v súlade so zákonom, odvíjali sa od priemernej ceny PHM a bolo nesporné, že cesty z D. D. do D. boli vykonané, čo bolo preukázané účasťou advokáta na jednotlivých úkonoch. Právny zástupca predložil na námietky žalovaného aj technický preukaz vozidla, avšak z neznámych dôvodov došlo v elektronickej komunikácii so súdom k prenosu len jednej strany technického preukazu, o ktorej vade však nevedel a napriek tomu, že na pojednávaní technický preukaz predložil, jeho náklady vo výške 135,44 € priznané neboli.

14. Vo vzťahu k jednotlivým úkonom právnej služby, ktoré súd nepovažoval za potrebné a nepriznal mu ich uviedol, že úkon - nahliadnutie do spisu nemožno považovať za úkon, ktorý je súčasťou prevzatia veci a v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/253/2010 a aj v zmysle inej súdnej praxe sa považuje nazeranie do spisu za jeden z prostriedkov, ktorým sa poskytuje procesným stranám rovnaký priestor na uplatnenie ich práva a dodržanie zásady rovnosti. Čo sa týka nepriznania trov konania za vykonané porady s klientom, tieto boli vykonané účelne, keď bolo potrebné oboznámiť

klienta so skutočnosťami, ktoré uvádzali svedkovia a prerokovať ďalší postup vo veci, prípadne zistiť, aké otázky je potrebné svedkom klásť. Porady len reflektovali priebeh trestného konania a rozsiahlosť dokazovania a zákon nevyžaduje, aby porada s klientom bola vykonaná len v prípade podstatnej zmeny okolností. Nie je ani jeho povinnosťou, aby súdu objasňoval, čo bolo predmetom jednotlivých porád, keď sa jedná o skutočnosti, ktoré sú predmetom mlčanlivosti advokáta.

15. K výroku okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne, nakoľko ani čiastočné nepriznanie nemajetkovej ujmy vo výške 21.750,- €, ktorá suma zodpovedá zásahu do jeho práv a slobôd a najmä dobrej povesti, je primeraná. Samotné vedenie trestného konania voči nemu objektívne odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy už len z dôvodu, že išlo o vážny zásah do jeho ústavných práv, najmä práva na súkromie a nedotknuteľnosť osoby, ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena a spôsobili vážny zásah do jeho súkromného a rodinného života, čo potvrdil sám žalobca a jeho manželka. Manželka žalobcu poukázala na negatívne reakcie zo strany susedov a okolia a aj deti boli dotazované ohľadom trestného stíhania otca. Žalobca mal psychické problémy, nemohol spávať, pričom okresný súd tieto okolnosti nespomenul. Rozhodnutie okresného súdu tak popiera základy právneho štátu a zbavuje štátne orgány zodpovednosti za zásahy do základných práv osôb, ktoré sa ukážu ako nezákonné. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie v časti výroku III. a IV. zmenil, priznal nárok v plnej výške, tak vo vzťahu k náhrade škody, ako aj náhrade nemajetkovej ujmy.

16. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že rozsudok okresného súdu je správny, zákonný a riadne odôvodnený. K žalobcom namietanému nepriznaniu všetkých cestovných výdavkov súdom uviedol, že súhlasí s názorom okresného súdu, že žalobca v tejto časti dôkazné bremeno neunesol, nepredložil súdu celý technický preukaz, hoci v prípade, ak si uplatňuje cestovné náhrady, musí ich aj riadne preukázať. Absencia technického preukazu bola namietaná už v jeho vyjadrení k žalobe dňa 13. 08. 2018 a následne aj vo vyjadrení zo dňa 12. 10. 2018, preto žalobca mal dostatok času, aby ho súdu doložil a argumentácia právneho zástupcu o chybe v elektronickej komunikácii je len účelovou. Vo vzťahu k náhrade škody konštatoval, že táto zahŕňa náhradu účelne vynaložených trov konania a napriek tomu, že žalobca uhradil trovy obhajoby vo výške 1.500,73 €, nie všetky boli aj účelne vynaložené. Úkon prevzatie a príprava obhajoby, vrátane prvej porady s klientom v zmysle § 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. zahŕňa zákonite aj štúdium spisu. V tejto súvislosti poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 90/2010, ako aj na rozhodovacu prax, napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tost 11/2013 z 30. 04. 2013. Porady s klientom dňa 25. 11. 2016 a dňa 20. 12. 2016 nepredstavujú účelne vykonané úkony a ani porada uskutočnená 20. 12. 2016 nebola účelne vykonaná.

17. K odôvodneniu rozhodnutia vo vzťahu k nepriznaniu náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi doplnil, že sa s rozhodnutím súdu v celom rozsahu stotožňuje a ide o odôvodnenie v plnom rozsahu náležité. Okresný súd zisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci na základe vykonaných dôkazov, dospel ku skutkovým záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie, ktoré jasne a zrozumiteľne odôvodnil. Nemožno totiž súhlasiť s názorom žalobcu, že samotné vedenie trestného konania voči nemu objektívne odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy, žalobca totiž musí presvedčivo preukázať, že mu v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vznikla nemajetková ujma, pretože samotné vedenie trestného konania samo o sebe nezakladá dôvod na jej priznanie. Poukázal na tú skutočnosť, že prípravné konanie je neverejné, a preto Trestný poriadok explicitne ustanovuje, komu sa doručuje uznesenie o vznesení obvinenia, a preto negatívne reakcie zo strany susedov a okolia, ako aj dotazovanie detí ohľadom trestného stíhania, v ktorých podľa tvrdenia žalobcu spočíval zásah do súkromného života, neboli, ani nemohli byť spôsobené konaním žalovaného. Na záver poukázal na to, že žalobca opätovne bol zvolený za starostu obce s výrazným rozdielom v porovnaní s kandidátom, ktorý sa umiestnil na druhom mieste, preto výsledok komunálnych volieb svedčí o tom, že žalobca i naďalej požíva dôveru a vážnosť u občanov obce. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny.

18. V písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného žalobca uviedol, že obhajoba v trestnom konaní voči žalobcovi len reflektovala úkony, ktoré nariadil orgán činný v trestnom konaní a považuje za nemysliteľné, aby neboli priznané úkony obhajcu, ktoré vykonal, tieto si vyčíslil v súlade so zákonom a nadväzovali len na úkony, ktoré vykonal orgány činné v trestnom konaní. Obvinený má totiž právo oboznamovať sa so stavom dokazovania, výsledkami úkonov a prerokovať ďalšie možnosti obhajoby s obhajcom.

Opätovne zdôraznil, že sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy, ak počas trestného stíhania malo vedomosť viacerých občanov o trestnom stíhaní žalobcu, a to nielen svedkovia, ktorí vypovedali v trestnom konaní, čím bolo porušené Ústavou garantované právo na súkromie a nedotknuteľnosť osoby žalobcu. I keď malo byť trestné stíhanie neverejné, dozvedelo sa o ňom minimálne viac ako 20 ľudí, od ktorých nemožno očakávať, že neoboznámia o vedenom trestnom stíhaní iné osoby, najmä pokiaľ sa jedná o malú obec, kde sa občania navzájom poznajú. O uvedenom zásahu nemožno pochybovať napriek tomu, že postupom času sa žalobcovi podarilo presvedčiť voličov o tom, že trestné stíhanie bolo nedôvodné a bol nevinný, teda s odstupom času si dôveru občanov získal späť.

19. Žalovaný v ďalšom vyjadrení zotrval na svojich predchádzajúcich výpovediach.

20. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP (á contrario) rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu, t. j. vo výroku, ktorým okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.) a vo výroku o náhrade trov konania (výrok IV.) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny.

21. Výroky, ktorým okresný súd konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.500,73 € a zo sumy 21.750,- € zastavil (výrok I.) a ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.053,97 € s príslušenstvom (výrok II.) neboli odvolaním žalobcu, ani žalovaného napadnuté, preto v zmysle § 367 ods. 2 zostávajú nedotknuté.

22. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

23. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené žalobcom a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, dostatočné, preto odvolací súd na dôvody v ňom uvedené odkazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a na zdôraznenie správnosti tohto rozhodnutia vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu uvádza nasledovné:

24. Okresný súd založil svoje rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej orgánom verejnej moci aplikujúc ustanovenia zák. č. 514/2003 Z. z. na právnom závere, že nárok žalobcu v tomto rozsahu vyplýva z nezákonného rozhodnutia, ktorým bolo začaté voči žalobcovi trestné stíhanie a ktorý zároveň spôsobil žalobcovi škodu špecifikovanú ako trovy obhajoby za jednotlivé úkony vykonané v nezákonnom trestnom konaní a za existencie príčinnej súvislosti spočívajúcej v nutnosti uhradiť tieto trovy obhajoby, ktoré vznikli v dôsledku trestného stíhania žalobcu, a je daný. Spornou v odvolacom konaní vyvstáva otázka výšky náhrady škody ako trov obhajoby za jednotlivé úkony vykonané v trestnom konaní, ktoré skončilo jeho zastavením a ktorý nárok priznal okresný súd žalobcovi len v rozsahu sumy 1.053,97 € a nad uvedenú sumu žalobu zamietol. Okresný súd teda nepriznal žalobcovi náhradu škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní, ktoré bolo nezákonné a skončilo zastavením trestného stíhania voči žalobcovi, a to v rozsahu 446,76 €. Nepriznanie trov obhajoby okresný súd podrobne odôvodnil v napadnutom rozhodnutí v bode 34., na ktoré odôvodnenie odvolací súd v celom rozsahu odkazuje. So skutkovými zisteniami, jeho závermi a následne i právnym posúdením účelnosti uvedených trov sa odvolací súd stotožňuje a dopĺňa, že zákon č. 412/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2013 spresnil platnú právnu úpravu ohľadom uplatňovania trov konania, ktoré podriadil zásade účelnosti vynaložených nákladov, čo nepochybne vyplýva aj z ust. § 18 ods. 1 tohto zákona. Štát nemá uhrádzať všetky vynaložené náklady, ale len tie, ktoré boli vynaložené účelne. Rozhodujúcim kritériom nie je to, že žalobca advokátom vyčíslené trovy konania skutočne uhradil, ktorá okolnosť ani spornou nebola, ale iba tie, ktoré boli účelne a dôvodne vynaložené. Pod pojmom „účelný“ nie je možné chápať hradenie nákladov, ktoré sú nadbytočné napriek tomu, že ich právny zástupca žalobcu subjektívne považoval za dôvodné. Odvolací súd preto priznáva žalobcovi právo na obhajobu a s tým súvisiace porady žalobcu s právnym zástupcom, avšak účelnosť

vynaloženia trov obhajoby na porady s klientom je nevyhnutné podriaďiť objektívnemu princípu, nie subjektívnemu názoru, na základe ktorého má právny zástupca, či žalobca za to, že je potrebné pristúpiť k porade. Čo v konkrétnom prejednávacom prípade je a nie je možné za účelne vynaložené náklady považovať, podrobne uviedol a precízne zdôvodnil vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie, a to aj s poukazom na súdnu prax a rozhodnutie Najvyššieho súdu (viď aj stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 90/2010, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tost 1/2013). Je síce na žalobcovi, prípadne jeho obhajcovi, aký spôsob prípravy obhajoby zvolia, tak aby boli zachované všetky práva obvineného, aby si obhajca splnil všetky povinnosti, ktoré mu zákon v súvislosti s obhajobou ukladá, avšak to, či tieto prostriedky boli alebo neboli využité účelne, posudzuje súd v konaní o nároku žalobcu a tieto boli aj v súlade so zákonom a platnou právnou úpravou aj posúdené. Odvolací súd preto konštatuje, že pokiaľ okresný súd zamietol nárok žalobcu na náhradu škody nad sumu 1.053,97 €, išlo o rozhodnutie vecne správne, a to vrátane rozhodnutia o tom, že žalobca nepreukázal cestovné výdavky, s ktorou okolnosťou sa taktiež okresný súd podrobne vysporiadal v bode 34. na strane 12 a odvolací súd sa stotožňuje s tým, že je len na ľarchu žalobcu, že uvedené cestovné náhrady nepreukázal riadne a včas. Prípadné žalobcom tvrdené „technické nedostatky pri prenose“ nie sú na ľarchu súdu, ak neboli včas a dostatočne preukázané. Absencia technického preukazu bola totiž žalovaným namietaná už v jeho vyjadrení k žalobe 13. 08. 2018, ale aj v nasledujúcom vyjadrení 12. 10. 2018, napriek tomu mal žalobca dostatok času, aby ho súdu doložil a jeho argumentácia o chybe v elektronickej komunikácii nebola z jeho strany súdu preukázaná.

25. V zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak a len v prípade, ak by samotné konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom, len v takom prípade sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Ak okresný súd dospel k záveru, že samotné konštatovanie porušenia práva je dostatočným zadostučinením, nakoľko je nepochybné, že človek, ktorý je trestne stíhaný to pociťuje ako ujmu a zásah do svojich práv, avšak je potrebné posúdiť aj intenzitu a dôvodnosť tohto zásahu, ktorá v konaní preukázaná nebola do takej miery, aby bolo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy dôvodným, ide o vecne správne rozhodnutie. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, žalobca nepreukázal a súd nezistil takú ujmu v osobnom rodinnom spoločenskom a pracovnom živote žalobcu, ktorá by priznanie nemajetkovej ujmy odôvodňovala. Okresný súd svoje závery podrobne odôvodnil v bode 37. napadnutého rozhodnutia, s ktorými závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a dopĺňa, že okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, a to v rozsahu navrhnutým samotným žalobcom ako dominus litis, na ktorom bolo dôkazné bremeno preukázania ním uvádzaných tvrdení v žalobe. Len vedenie nezákonného trestného stíhania voči žalobcovi samo o sebe neodôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy, naopak žalobca musí presvedčivo preukázať, že mu v príčinnej súvislosti s nezákonným trestným stíhaním vznikla nemajetková ujma, v čom táto spočívala a aké závažné dôsledky v jeho živote tým nastali. Okresný súd dôvodne poukázal na to, že bolo jeho úlohou posúdiť aj intenzitu a dôvodnosť tohto zásahu aj v súvislosti so samotným priebehom nezákonného trestného stíhania, ktoré bolo v prípravnom konaní neverejné a súčasne boli v uvedenom trestnom konaní vyslušané i osoby, ktoré najprv pri výsluchoch podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku uviedli, že k výrezu došlo na príkaz starostu, teda žalobcu a až následne po začatí trestného stíhania tvrdili iné skutočnosti. Je nepochybné, že skutok ako taký (neoprávnený výrub) sa stal a viacero osôb uvádzalo, že pokyn mal dať práve starosta, teda žalobca, a preto aj bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie. V súvislosti s tým bolo preto nevyhnutné vypočuť viacerých svedkov, pričom okresný súd nepovažoval dĺžku konania cca 7 mesiacov, aj vzhľadom na rozsah zisťovania a vyšetrovania za neprimeranú.

26. Existujúca právna úprava všeobecnému súdu neposkytuje oprávnenie priznať náhradu nemajetkovej ujmy už pri konštatovaní porušenia práva žalobcu bez negatívneho prejavu v jeho sfére, a preto v konaní o nároku podľa zák. č. 514/2003 Z. z. je žalobca zaťažený dôkazným bremenom ohľadom vzniku a rozsahu nemajetkovej ujmy a musí preukázať konkrétny, nielen všeobecný negatívny prejav nemajetkovej ujmy vo svojej osobnej sfére. Žalobca však neuviedol konkrétne negatívne následky spôsobené nezákonným trestným stíhaním, resp. nezákonným rozhodnutím, a tie, na ktoré poukázal, neboli preukázané, zostali v rovine tvrdenia, a preto podanej žalobe nebolo možné v tomto rozsahu vyhovieť. Odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. IV ÚS 1/2012-38 zo dňa 12. 01. 2012, v ktorom Ústavný súd SR vo vzťahu k dôkaznému bremenu pri uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. konštatoval, že dôkazná povinnosť

na preukázanie splnenia kvalifikovaných podmienok pre priznanie nemajetkovej ujmy, ako i kritérií pre určenie jej výšky, stíha výlučne poškodeného. Z uvedenej právnej úpravy, ktorá stanovuje okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť potom vyplýva, že nárok na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy nemožno vyvodiť už zo samotnej existencie nezákonného rozhodnutia bez zreteľa na následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby, závažnosť ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo. Hoci aj v dôsledku trestného stíhania na základe nezákonného rozhodnutia možnú ujmu spočívajúcu v neistote poškodeného ohľadne výsledku konania predpokladať, je už ale predmetom ďalšieho dokazovania posudzovanie, či ide o ujmu nepatrnú, alebo značnú, kedy je na poškodenom, aby svoje tvrdenia o existencii takých relevantných skutočností, ktoré umocňujú hĺbku zásahu, alebo významne ovplyvňujú jeho životnú situáciu v konaní hodnoverne preukázal. Pri posudzovaní intenzity zásahu je za určujúce hľadisko potrebné považovať charakter konania, v ktorom ujma vznikla, keďže ujma vzniknutá v konaní môže byť iná, ako ujma vzniknutá v exekučnom konaní, rovnako treba rozlišovať medzi konaním civilným, trestným, či správnym a napokon treba vziať osobitne na zreteľ aj predmet konania z hľadiska jeho významu pre stranu a ochrany akých práv, či právom chránených záujmov sa v ňom dovoľáva, s prihliadnutím aj na osobné pomery, či iné konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu; zvýšený význam predmetu konania pre osobu poškodeného musí táto osoba v konaní nielen tvrdiť, ale aj spoľahlivo doložiť. Žalobca tak náležite nepreukázal vznik konkrétnych nepriaznivých následkov, resp. jeho tvrdenia neboli preukázané, ktoré by mali v súvislosti s nezákonným rozhodnutím vzniknúť a jeho všeobecné tvrdenia v tomto smere tak zostali v konaní dôkazne nepodložené. Vo vzťahu ku skúmaniu splnenia zákonom stanovených predpokladov vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy tak dospel okresný súd k správnejmu záveru, že podanej žalobe v tomto rozsahu nemožno vyhovieť, nakoľko žalobca náležite nepreukázal existenciu, ani rozsah kvalifikovaných nepriaznivých následkov, ktoré mu mali vzniknúť v súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Žalobca v odvolaní, ani v ďalšom písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného neuvádza, ktoré dôkazy, ktoré navrhol okresný súd nevykonal, prípadne v akom rozsahu nebolo okresným súdom ním navrhnuté dokazovanie vykonané, a preto ani v tomto rozsahu jeho odvolacia námietka neobstojí.

27. Na základe vyššie uvedeného preto odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie okresného súdu v rozsahu, v ktorom bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá vrátane jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, je vecne správne.

28. Vecne správne je i rozhodnutie okresného súdu o náhrade trov konania, ktoré nebolo konkrétnymi dôvodmi napadnuté odvolaním žalobcu, napriek tomu uvedené odvolací súd konštatuje, keďže ide o výrok závislý.

29. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevznikol nárok na ich náhradu. Úspešným bol v odvolacom konaní v celom rozsahu žalovaný, ktorému však trovy odvolacieho konania nevznikli, preto mu ich súd nepriznal. Ak strane podľa obsahu spisu žiadne trovy nevznikli, je v súlade s článkom 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28. 02. 2018).

30. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).